

MALBIKUNARSTÖÐIN
HÖFÐI
• Malbikun • Grjótnám

Malbikunarstöðin HÖFÐI hf.

Grænt bókhald 2011 Ársskýrsla

Malbikunarstöðin HÖFÐI hf.
Kt. 581096-2919
Sævarhöfða 6-10, 110 Reykjavík

Efnisyfirlit:

	Bls.
Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra	3
Staðfesting endurskoðanda	4
Almenn lýsing	5
Umhverfisstefna	6
Staðsetning	7
Starfsleyfi og bókhaldsskylda	7
Lýsing á framleiðslurásinni	8
Rannsóknir og þróun	10
Bókhald	10
Skýringar við grænt bókhald	12

Grænt bókhald

Skýrsla stjórnar og framkvæmdastjóra

Rekstur fyrirtækisins með tilliti til umhverfismála var með eðlilegum hætti á árinu 2011. Virk vöktun var með öllum helstu lykiltölum, sem varða umhverfismál, í samræmi við umhverfisstefnu fyrirtækisins.

Stjórn og framkvæmdastjóri Malbikunarstöðvarinnar Höfða hf. álíta, að grænt bókhald, sem sett er fram í skýrslu þessari, gefi nauðsynlegar og réttar upplýsingar um umhverfismál fyrirtækisins.

Stjórn og framkvæmdastjóri Malbikunarstöðvarinnar Höfða hf. staðfesta hér með grænt bókhald fyrirtækisins fyrir árið 2011 með undirskrift sinni.

Reykjavík, 20. apríl 2012.

Í stjórn Malbikunarstöðvarinnar Höfða hf.

Halgrímur S. Þjórtsson
BENEDIKTUR ÞÓRVALDSSON
BENEDIKTUR ÞÓRVALDSSON

Framkvæmdastjóri:

Halldór T. Ásgeirsson

STAÐFESTING ENDURSKOÐANDA GRÆNS BÓKHALDS:

Um endurskoðun græns bókhalds:

Samkvæmt reglugerð nr. 851/2002 um grænt bókhald skal endurskoða skýrslu um grænt bókhald á sambærilegan hátt og fjárhagsbókhald fyrirtækja. Endurskoðunin skal jafnframt framkvæmd af aðila sem hefur yfir að ráða þekkingu á sviði framleiðslu- og umhverfismála viðkomandi fyrirtækis þ.m.t. mikilvægum umhverfisþáttum í starfsseminni. Endurskoðandinn skal ennfremur vera óháður og hlutlaus. Samkvæmt reglugerðinni fellst endurskoðun græns bókhalds í því:

- Að kanna hvort þær tölur sem settar hafa verið fram séu réttar og í samræmi við fjárhagsbókhald fyrirtækisins og þær tölur sem sendar eru þeim aðila sem hefur eftirlit með starfsleyfi vegna mengunarmælinga.

Mat skoðunarmanns græns bókhalds:

Ég hef endurskoðað skýrslu Malbikunarstöðvarinnar Höfða um grænt bókhald fyrir árið 2011 og rýnt eftirfarandi þætti:

1. Hvort skýrslan innihaldi þær upplýsingar sem hún á að innhalda skv. 6. og 8. gr. rg. 851/2002.
2. Hvort birtar séu upplýsingar um allar lykiltölur fyrirtækisins varðandi umhverfismál sbr. 7 gr. rg. 851/2002.
3. Hvort þær tölulegu upplýsingar sem birtar eru, séu í samræmi við niðurstöður fjárhagsbókhalds og vöktun fyrirtækisins á lykiltölum í umhverfismálum.
4. Hvort tölulegar upplýsingar séu settar fram í samræmi við skilgreint verklag stjórnenda fyrirtækisins á framsetningu gagna í grænu bókhaldi og hvort samræmi sé á uppgjöri milli ára.

Við rýni mína á ofangreindri ársskýrslu hef ég ekki fundið frávik sem gefa tilefni til að ætla að skýrslan uppfylli ekki kröfur rg. 851/2002. Sömuleiðis eru skjalfestar tölulegar upplýsingar í samræmi við niðurstöður vöktunar og fjárhagsbókhald fyrirtækisins.

Reykjavík, 17. apríl, 2012

Helga Jóhanna Bjarnadóttir, efnaverkfræðingur
Skoðunarmaður græns bókhalds
EFLU verkfræðistofu.

ALMENN LÝSING Á FYRIRTÆKINU:

Malbikunarstöðin Höfði hf. er í eigu Borgarsjóðs Reykjavíkur og Aflvaka hf., en við stofnun fyrirtækisins á árinu 1996 sameinuðust tvö borgarfyrirtæki, Malbikunarstöð- og Grjótnám Reykjavíkurborgar, í eitt hlutafélag.

Fyrirtækið skiptist í fimm deildir: Hráefnadeild, framleiðsludeild, framkvæmdadeild, rannsókn- og þróunardeild og sölu- og markaðsdeild.

Hráefnadeild sér um framleiðslu á steinefnum í malbik. Mulið hefur verið sprengt grjót frá grjótnámi í Seljadal, sem er í landi Mosfellsbæjar, en þar er um mjög slitsterkt og gott steinefni að ræða. Einnig hefur verið mulin hnullungamöl (sjávarefni) frá Björgun hf. og hefur það steinefni verið notað í malbik í meira en tuttugu ár með ágætum árangri. Það hefur aðallega verið notað á umferðarminni götur og bílastæði.

Framleiðsludeild sér um framleiðslu á malbiki og blöndun á bindiefni fyrir klæðingar og bikfestun úti á landsbyggðinni. Tvær malbikunarstöðvar tilheyra deildinni. Eldri malbikunarstöðin er frá árinu 1972 og getur afkastað um 170 tonnum á klukkustund við góðar aðstæður. Framleiðslurás stöðvarinnar var tölvuvædd á árinu 1994 og var hún þar með útbúin nýjasta búnaði á markaðnum. Á árinu 2006 var fjárfest í nýrri flytjanlegri malbikunarstöð af gerðinni Benninghoven. Hún er framleidd í samræmi við kröfur er varðar umhverfismál á evrópska efnahagssvæðinu. Árið 2011 var Benninghovenstöðin með um 18% af heildarframleiðslu ársins. Niðurstöður græna bókhaldsins eru samtölur fyrir báðar stöðvarnar. Á hverju ári eru framleiddar 20-25 malbiksgerðir.

Framkvæmdadeild sér um ýmsar framkvæmdir, sem fyrirtækið tekur að sér. Útlagning malbiks er stærsti og veigamesti þátturinn í starfsemi deildarinnar. Deildin á þrjár öflugar útlagningarvélur og eina litla útlagningarvél til nota í lítil plön og stíga. Auk þess á deildin nokkra valtara og nokkrar vörubifreiðar og er því vel búin undir að taka að sér viðamikil verkefni í malbiksútlögn.

Rannsókn- og þróunardeild sér um allar hefðbundnar prófanir á steinefnum og malbiki, auk þess að vinna að ýmsum þróunarverkefnum sem snerta steinefni og malbik.

Sölu- og markaðsdeild sér um fjármál, innheimtu og sölu ýmissa efna til vegagerðar. Vigtanir tækja fyrir ýmsa aðila eru talsverðar, þar sem bílavogin er vel staðsett með tilliti til umferðaræða og aðkoma auðveld fyrir flutningabifreiðar, sem eru að fara út á land og vilja vita, hvort heildarþungi sé innan ramma laganna.

Stjórn fyrirtækisins 2011 skipuðu: Margrét S. Björnsdóttir formaður, Brynhildur Þorgeirsdóttir og Gísli Marteinn Baldursson. Framkvæmdastjóri er Halldór Torfason. Deildarstjórar voru: Magnús S. Magnússon, hráefnadeild, Theodór Welding Snorrason, framleiðsludeild, Vilberg Ágústsson, framkvæmdadeild og Halldór Torfason, rannsókn- og þróunardeild. Ingibjörg Vilhjálmisdóttir sér um fjárreiður. Valur Guðmundsson er gæðastjóri.

Fyrirtækið er með umhverfisstjórnunarkerfi sem byggir á ISO staðli nr. 14001. Einnig er fyrirtækið með gæðastjórnunarkerfi sem byggir á ISO staðli 9001. Eins er fyrirtækið með áætlun um öryggi og heilbrigði starfsmanna sem byggir á kröfum í staðlinum OHSAS 18001 og reglugerð nr. 920/2006.

UMHVERFISSTEFNA:

Starfsemi fyrirtækisins hefur áhrif á umhverfið og er háð lögum og reglugerðum. Með því að auka þekkingu og skilning starfsmanna, og með stöðugum umbótum í umhverfismálum, stefnir Malbikunarstöðin HÖFÐI að því að lágmarka áhrif starfseminnar á umhverfið og spara hráefni. Fyrirtækið er með samþykktu umhverfisstefnu og í henni segir:

VIÐ MUNUM:

- ✓ *Fylgjast með breytingum á lögum og reglugerðum.*
- ✓ *Fræða, þjálfa og hvetja alla starfsmenn til að vinna verk sín á umhverfisvænan hátt.*
- ✓ *Vakta og stýra mikilvægum umhverfisþáttum til að lágmarka umhverfisáhrif af starfseminni, meðal annars með því að:*
 - *vinna stöðugt að bættri nýtingu orku og hráefna*
 - *lágmarka loftmengun*
 - *lágmarka rykmengun*
 - *minnka magn úrgangs sem fer til urðunar*
 - *minnka hættu á jarðvegsmengun*
- ✓ *Taka tillit til umhverfisáhrifa við:*
 - *val á nýjum framleiðsluferlum*
 - *vörubrúun*
 - *innkaup*
 - *framkvæmdir*
- ✓ *Færa grænt bókhald og birta í ársskýrslu fyrirtækisins.*
- ✓ *Birta umhverfisstefnuna í ársskýrslu fyrirtækisins.*
- ✓ *Endurskoða umhverfisstefnuna reglulega með umbætur í umhverfismálum að leiðarljósi.*

STAÐSETNING:

Fyrirtækið er staðsett við Sævarhöfða í Reykjavík, við ósa Elliðaáa, sjá mynd 1. Helstu nágrannar eru steypustöð, bílasala, vörubílastöð, Sorpa og Björgun hf. Ofan fyrirtækisins eru lagergeymslur. Næstu íbúðahverfi eru Ártúnsholt handan Vesturlandsvegur, Vogahverfið handan Elliðavogar og Bryggjuhverfið handan Ártúnshöfða. Starfsemin fer að mestu fram á Höfuðborgarsvæðinu hvað útlögn malbiks varðar, en einnig hefur fyrirtækið tekið að sér verkefni á mun stærra svæði og má segja að mörkin í dag liggi við Skeiðarársand í austri og Blönduós í A-Húnavatnssýslu í norðri.

Mynd 1. Yfirlitsmynd af athafnasvæði fyrirtækisins við Sævarhöfða 6-10.

STARFSLEYFI OG BÓKHALDSSKYLDA:

Starfsleyfi fyrirtækisins er frá árinu 2003 og gildir til 1. febrúar 2015, en er endurskoðað á fjögurra ára fresti. Útgefandi starfsleyfis er Umhverfisstofnun. Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur hefur annast eftirlit með fyrirtækinu. Starfsleyfi fyrirtækisins kveður á um að það skuli færa grænt bókhald. Samkvæmt reglugerð 851/2002 um grænt bókhald fellur fyrirtækið undir fyrirtækjaflokk 6.11, sem eru olumalar- og malbikunarstöðvar með fasta staðsetningu.

LÝSING Á FRAMLEYÐSLURÁSINNI:

Í grófum dráttum má segja að fyrirtækið skiptist í þrjár framleiðslu- og framkvæmdaeiningar, *hráefnadeild* (grjótmulningsstöð), *framleiðsludeild* (malbikunarstöð) og *framkvæmdadeild* (malbikunarflokk). Framleiðsluflæði úr þeirri fyrstnefndu yfir í þá síðastnefndu er nokkuð stöðugt, en mismunandi steinefni safnast þó tímabundið fyrir á lager eftir framleiðslutegundum malbikunarstöðvarinnar. Stöðdeildir eru svo aðrar þrjár deildir, en þær eru: *Sölu- og markaðsdeild* sem sér um fjármál, innheimtu og sölu ýmissa efna til viðskiptavina. *Rannsókn- og þróunardeild* sem sér um allar hefðbundnar prófanir á steinefnum og malbiki og sinnir þróunarverkefnum. Loks má nefna lítið *verkstæði* sem þjónustar allar fyrrgreindar deildir (sjá skýringarmynd).

Verkstæði

Rannsókn- og
þróunardeild

Sölu- og
markaðsdeild

Mynd 2. Framleiðslurás Malbikunarstöðvarinnar Höfða hf.

Hráefnadeild:

Grjótmulningsstöðin framleiðir steinefni í ýmsum stærðarflokkum fyrir Malbikunarstöðina og aðra aðila. Hún samanstendur af 4 brjótum og allmörgum sigtum og færíböndum. Þessi búnaður er allur í lokuðum húsum. Umhverfisþættir sem tengjast starfsemi Grjótmulningsstöðvarinnar eru einkum steinefnin sjálf, raforkan sem stöðin notar, smurefni, ryk frá framleiðslunni, úrkast og hávaði. Fyrirtækið er með viðbragsáætlun gagnvart ryki á svæðinu, sem felst í því að það er vökvað ef ryk fer yfir viðmið.

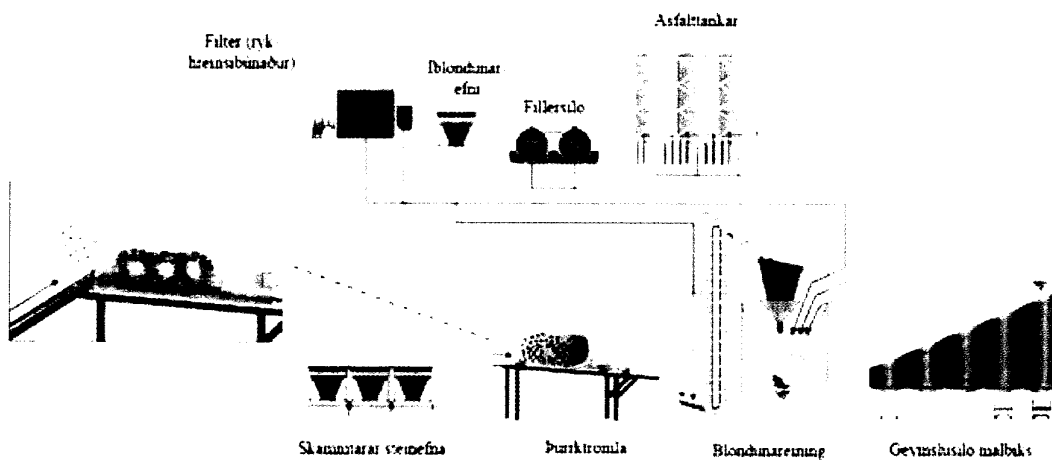
Framleiðsludeild:

Frá stofnun fyrirtækisins hefur verið rekin malbikunarstöð af gerðinni ViaNova. Á árinu 2006 var fjárfest í nýrri flytjanlegri malbikunarstöð af gerðinni Benninghoven og hefur hún verið í fullum rekstri síðan.

Hjá Malbikunarstöðinni HÖFÐA hf. fer framleiðsla malbiks þannig fram í báðum stöðvunum að steinefnum í mismunandi stærðarflokkum er mokað í svokallaða skammtara. Þaðan fara steinefnin inn í þurrktromlu þar sem þau eru þurrkuð við u.þ.b. 160°C. Til upphitunarinnar er notuð brennsluolía en annars er notað rafmagn. Ryk og finefni skilst frá og fer í svokallaðan filter ásamt útblásturslofti, en grófari steinefnin

fara inn í blöndunareininguna þar sem þau eru sigtuð í mismunandi stærðir. Í filternum er rykið síað frá útblástursloftinu. Við framleiðsluna eru þurrkuð steinefnið vegin ofan í svokallaða hræru og fínefnið bætt við úr filternum. Þau eru einnig vegin nákvæmlega ofan í hræruna. Heitu asfaltinu er skammtað nákvæmlega saman við og sömuleiðis hjálparefnum þegar það á við. Hitastigið er 150-160°C. Síðan fer malbikið í vagn sem flytur það í geymslusiló. Eins og að framan greinir sér tölvubúnaður um að framleiðslan sé í samræmi við forskriftir og eru margvíslegar stærðir og upplýsingar skráðar og geymdar í gagngrunni, svo sem skömmtun í hræru, hitastig o.m.fl. Úr geymslusilóunum fer malbikið á bíla sem síðan eru vigtaðir út af svæðinu og í útlagningavélar, ýmist á vegum fyrirtækisins eða annarra aðila.

Hér fyrir neðan er skýringarmynd sem sýnir ferlið myndrænt í báðum stöðvum Malbikunarstöðvarinnar HÖFÐA hf. Stöðvarnar eru svokallaðar lotustöðvar.

Mynd 3. Framleiðsluferli lotustöðvar.

Framleiðsludeildin selur einnig asfalt til annarra aðila auk þess sem hún blandar saman lífrænni olíu og asfalti og selur Vegagerðinni og öðrum aðilum í vegagerð. Asfaltið og lífræna olían eru í þar til gerðum tönkum sem uppfylla reglugerð 35/1994. Tankarnir undir lífrænu olíuna eru í steyptri þró. Auk þess er lítill bikþeytutankur á athafnasvæðinu og þró í kringum hann.

Á athafnasvæðinu eru olíuskiljur sem allur vökvinnur í ef óhöpp verða. Ekkert frárennsli er frá framleiðsluferlinum. Frárennsli vegna þrifa á tækjum og bílum fyrirtækisins er leitt í gegnum olíuskilju. Olíutankur, sem er sameiginlegur fyrir bíla, tæki og þurrktromlu er niðurgrafinn og er frágangur í samræmi við reglugerð 35/1994.

Þýðingarmestu umhverfisþættirnir í starfsemi Malbikunarstöðvarinnar eru eftirtaldir: Asfalt, raforka vegna hitunar asfalts og reksturs stöðvarinnar, brennsluolía v/þurrkunar steinefna, ryk í útblæstri og úrkast. Aðrir þættir eru, t.d. smurólíur, hreinsiefni, viðlöðunarefni, brotajárn, úrgangur, úrgangsolía, og loks hávaði.

Framkvæmdadeild:

Útlagningaflokkurinn tekur við malbiki frá Malbikunarstöðinni og leggur út. Þegar lagt er á eldri slitlög er bikþeytu sprautað á yfirborð eldra lagsins og síðan lagt yfir. Talsvert er af tækjabúnaði í kringum útlagninguna. Helstu umhverfisþættir eru brennsluolía á tækin og rokgjörn lífræn efni (VOC) vegna uppgufunar frá malbikinu. Ekki hefur reynst unnt að mæla uppgufunina við útlögn, en reynt er að takmarka hana m.a. með því að hafa hitastig ekki hærra en nauðsyn krefur.

Rannsóknir og þróun:

Öflugt rannsóknastarf var unnið á vegum fyrirtækisins árið 2011 og var innra og ytra eftirlit með framleiðslu og útlögn mjög virkt. Á það bæði við um malbiks- og steinefnarannsóknir. Nær einungis eru notuð umhverfisvæn efni og aðferðir á rannsóknastofunni og er það í samræmi við umhverfisstefnu fyrirtækisins. Umfangsmestu rannsóknirnar eru eftirlitsrannsóknir með framleiðslu malbiks, en einnig er fylgst vel með framleiðslu á steinefnum. Eftirlit með því hvernig tekst til með útlögn malbiks fer þannig fram að gerðar eru þjöppumælingar á slitlögumum nýlögðum. Að hausti eru síðan teknir borkjarnar úr slitlögum ársins og þeir rannsakaðir. Allir stærri verkkaupar gera auknar kröfur um að fá niðurstöður rannsókna sem er jákvæð þróun. Því má gera ráð fyrir að fjöldi eftirlitsrannsókna verði hlutfallslega vaxandi á næstu árum, en heildarfjöldi sýna ræðst endanlega af magni framleiðslunnar hvert ár.

Auk hefðbundinna eftirlitsrannsókna voru einnig unnar umfangsmiklar hönnunarrannsóknir á rannsóknastofunni, bæði í samvinnu við aðra aðila og í eigin þágu. Þá sér rannsóknastofan um rannsóknir fyrir aðra aðila í nokkrum mæli, bæði á steinefnum og malbiki.

Malbikunarstöðin Höfði hefur á undanförunum árum tekið þátt í nokkrum rannsóknarverkefnum sem snerta ekki núverandi starfsemi beint, en gætu haft áhrif á framleiðslu og vinnuumhverfi er fram líða stundir. Er það gert í samvinnu við innlenda og erlenda aðila. Rannsóknadeildin hélt áfram að rannsaka hvort unnt væri að framleiða malbik við lægri hita en nú er gert. Slík framleiðsla fer fram með aðstoð íblöndunarefna. Niðurstöður til þessa eru jákvæðar, einkum hefur komið í ljós að auðveldara er að leggja malbikið út með góðum árangri við lægri hitastig og erfiðari aðstæður en með hefðbundnu malbiki. Síðla árs 2009 hófust rannsóknir á því hvort unnt sé að nota fiskiolíu framleidda hér á Íslandi sem brennsluolíu við framleiðslu á malbiki. Niðurstöður voru jákvæðar en því miður hefur verðlagsþróun fiskiolíunnar dæmt hana úr leik að sinni. Árið 2010 hófust rannsóknir á því að blanda fiskiolíu saman við asfalt og nota blönduna í klæðingar. Tilraunakaflar voru lagðir og reyndurst niðurstöður mjög jákvæðar og árið 2011 var svo til eingöngu notuð blanda af asfalti og fiskiolíu í klæðingar. Gera má ráð fyrir því að notkun á asfaltblöndu með fiskiolíu, sem að stórum hluta er framleidd hér á landi, verði framvegis ráðandi sem þunnbik.

BÓKHULD:

Niðurstöður græna bókhaldsins árið 2011 eru birtar í formi stuðla að hluta í töflunni hér á næstu síðu. Grunnár er árið 2003.

Grænt bókhald 2009-2011

Umhverfisþáttur í starfsemi	Stuðull/Magn		
	2009	2010	2011
Hráefni			
Steinefni í eigin framleiðslu	95	90	71
Steinefni til annarra	29	37	36
Asfalt í eigin framleiðslu	94	89	69
Asfalt til annarra	72	36	42
Hjálparefni			
Bikþeyta (emulsion)	84	120	87
Trefjar	104	73	124
Repjuolía og fiskiolía	104.468 l	70.835 l	108.093 l
Önnur hjálparefni	183	288	240
Terpentína	26	29	1
Olíunotkun			
Brennsluolía v/Malbikunarstöðvar, véla, ökutækja	113	101	91
Ýmsar olíur og smurefni	89	47	39
Orka			
Rafmagn	103	84	85
Vatn			
Jarðhitavatn	21.063 m ³	25.283 m ³	14.051 m ³
Kalt vatn	715 m ³	136 m ³	363 m ³
Gas			
Acetylen	72 kg	32 kg	47 kg
Propangas	11 kg	99 kg	31 kg
Köfnunarefni			1 m ³
Kolsýra	58 kg	0 kg	58 kg
Súrefni	153 m ³	87 m ³	109 m ³
Mision 18 (Argon mix)	28 m ³	28 m ³	28 m ³
Ryk í útblæstri ViaNovastöðvar	80 mg/Nm ³	22 mg/Nm ³	36 mg/Nm ^{3*}
Ryk í útblæstri Benninghovenstöðvar	85 mg/Nm ³	5,7 mg/Nm ³	8,9 mg/Nm ^{3*}
Spilliefni			
Rafgeymar og blýmengað	0 kg	5 kg	121 kg
Úrgangsolía	1250 l	2820 l	1.658 l
Asfaltúrgangur			267 kg
Málning, olíumengaður úrgangur	810 kg	520 kg	429 kg
Úrgangur			
Brotajárn	16.610 kg	8.660 kg	10.760 kg
Grófur úrgangur	4.580 kg	3.480 kg	8.570 kg
Almennt sorp	11.170 kg	9.060 kg	11.160 kg
Timbur	1.100 kg	2.730 kg	1.400 kg
Dagblaðapappír	380 kg	400 kg	270 kg
Gæðapappír	370 kg	130 kg	80 kg
Úrkast úr Malbikunarstöð	2.044 t	2.628 kg	1.960 kg
Úrkast úr Grjótmulningsstöð	1.151 t	988 kg	1.053 kg

* Niðurstöður rykmælinga hvorki leiðréttað með tilliti til súrefnismagns né raka í útblæstri, en

SKÝRINGAR VIÐ GRÆNT BÓKHALD:

Eins og að framan greinir er fyrirtækið með samþykktu umhverfisstefnu. Einnig rekur fyrirtækið eigið umhverfisstjórnunarkerfi. Kerfið er vel skilgreint, umhverfisþættir hafa verið greindir, vinnulýsingar samdar, skráningum komið í fastan farveg og vöktunarskipulagi komið á. Fyrirtækið lítur svo á að árið 2003 sé grunnár fyrir grænt bókhald og hefur verið ákveðið að notast við stuðla í formi prósentutölu að hluta.

Hér á eftir fara skýringar við grænt bókhald árið 2011.

Hráefni:

Til malbiksgerðar eru notaðar ýmsar tegundir *steinefna* í ýmsum stærðarflokkum, bæði innlend efni og innflutt. Fyrirtækið rekur grjótmulningsstöð sem framleiðir steinefni fyrir malbikunarstöðina, en stundum eru steinefni seld beint til viðskiptavina. Framleiðslan er mismikil milli ára.

Fyrirtækið flytur inn *asfalt* til notkunar í malbiksframleiðslu sína og auk þess talsvert magn sem selt er öðrum aðilum. Sala til annarra er mismikil milli ára.

Hjálparefni:

Um er að ræða nokkur efni sem blandað er í malbikið við framleiðslu í mismunandi tilgangi.

Bikþeyta er blanda af asfalti og vatni og er notuð af fyrirtækinu til að líma saman eldri og ný slitlög. Hún er keypt tilbúin af Malbikunarstöðinni Hlaðbæ-Colas.

Trefjar eru notaðar í framleiðslunni þegar sérlega slitsterk slitlög eru framleidd.

Lífrænar olíur eru annars vegar repjuolía og hins vegar fiskiolía sem nýlega er farið að nota í framleiðslu bikbundinna slitlaga, svokallað þunnbik. Hjá Malbikunarstöðinni Höfða var í fyrsta sinn keypt og notuð repjuolía árið 2007. Árið 2010 var í fyrsta sinn gerðar tilraunir með fiskiolíu. Tilgangurinn er að minnka notkun á terpentínu við framleiðslu á þunnbiki. Eins og kemur fram í töflunni hér fyrir framan koma lífrænar olíur algjörlega í staðinn fyrir terpentínu sem þynningarefni í bikbundnum slitlögum. Árið 2011 var notuð fiskiolía í svokallaðar klæðingar að lang mestu leyti.

Önnur hjálparefni í malbiki eru viðloðunarefni (amín), vax og sleipiefni á bílpalla og tæki, en hvoru tveggja verður hluti af framleiðslunni. Viðloðunarefni eru einungis notuð í hluta framleiðslunnar, en sleipiefni eru notuð jafnt og þétt á bílpalla og tæki. Varnaðarmerki viðloðunarefnisins skv. reglugerð 236/1990 eru Xn (hættulegt heilsu) og N (hættulegt umhverfinu).

Terpentína:

Terpentína var notuð af verkkaupum til að þynna asfaltið. Fyrirtækið notar hana ekki sem hluta af sinni framleiðslu og hún kemur hvergi nærri framleiðslurás malbikunarstöðvarinnar. Varnaðarmerki terpentínu skv. reglugerð 236/1990 er Xn (hættulegt heilsu). Undanfarin ár hefur verið unnið markvisst að því að minnka notkun terpentínu sem þynnis í asfalt og taka upp notkun lífrænna efna í staðinn. Frá árinu 2008 hefur notkun repju verið aukin jafnt og þétt og um leið dregið úr notkun terpentínu. Árið 2010 hófust tilraunir með notkun fiskiolíu og tókust þær svo vel að frá og með árinu 2011 er nær eingöngu notuð fiskiolía sem þynnir í asfaltblöndur á Íslandi. Það skýrir hvers vegna stuðullinn fyrir terpentínu er innan við 1%. Líklegt er að notkun terpentínu verði alfarið hætt í vegagerð á Íslandi á næstu misserum.

Oliunotkun:

Fyrirtækið notar *brennsluolíu* við framleiðslu malbiks á þann hátt að olían kyndir svokallaðan brennara við þurrkun steinefna í stöðinni. Auk þess að nota brennsluolíu fyrir brennara malbikunarstöðva notar fyrirtækið olíu á bíla og ýmis tæki sem því tilheyrja. Heildarnotkun fyrirtækisins á olíu er innifalin í stuðlinum, enda má segja að umsvif fyrirtækisins speglast í olíueyðslu, bæði í stöð og á bíla og tæki. Varnaðarmerki brennsluolíunnar skv. reglugerð 236/1990 er Xn (hættulegt heilsu).

Ýmsar olíur eru notaðar, svo sem smurolíur og smurfeiti. Sumar eru ekki merkingarskyldar skv. reglugerð 236/1990 og eru þær undir þessum lið.

Orka:

Í niðurstöðum græna bókhaldsins er gefin upp heildarnotkun þess á *rafmagni*. Raforkumælar eru þannig uppsettir að erfitt er að greina á milli raforku sem notuð er fyrir malbikunarstöðina og þeirrar sem er notuð fyrir aðra starfsemi fyrirtækisins .

Vatn:

Fyrirtækið notar hvorki *jarðhitavatn* né *kalt vatn* við framleiðslu steinefna og malbiks né við útlögn á malbiki. Einungis er um upphitun og þvotta að ræða.

Gas:

Gas er notað af fyrirtækinu, einkum til viðhalds, en einnig á verkstæði, og til að hita upp tæki og áhöld. Varnaðarmerki skv. reglugerð 236/1990 er Fx (afar eldfimt) fyrir acetylen, en V21 fyrir súrefni.

Ryk:

Ryk í útblæstri malbikunarstöðvarinnar hefur verið mælt og umreiknað að 17% súrefni í samræmi við kröfur í starfsleyfi. Árið 2010 voru keyptir rykmælar í útblástursrör beggja stöðvanna sem mæla stöðugt ryk í útblæstri. Voru niðurstöður mælinga þeirra bornar saman við mælingar Nýsköpunarmiðstöðvar Íslands og kom í ljós mjög góð samsvörun, eða fylgni. Árið 2011 var eingöngu stuðst við mælingar eigin mæla og eru birtar meðaltölur stærstu framleiðslumánaða fyrir hvora stöð. Við mælingarnar árið 2011 var ekki leiðrétt fyrir súrefnismagni né raka í útblæstrinum og ber að hafa það í huga við túlkun gagnanna. Miðað við þau súrefnis- og rakagildi sem mæld hafa verið undanfarin ár þá mun umreiknað gildi fyrir ryk miðað við 17% súrefni enn vera langt undir þeim mörkum sem fyrirtækinu eru sett í starfsleyfi. Framvegis verður stuðst við mælingar eigin mæla, en óháður aðili fenginn til að mæla reglulega, t.d. á tveggja ára fresti, og niðurstöður bornar saman og eigin mælar stilltir m.t.t. niðurstaðna eftir því sem niðurstöður gefa tilefni til. Einnig er unnið að því að kaupa súrefnis- og rakamæli.

Ryk á lóðinni er rykbundið með vökvun samkvæmt viðbragðsáætlun.

Önnur efni í útblæstri:

Önnur efni í útblæstri voru ekki mæld árið 2011.

Spilliefni:

Sáralítið fellur til af spilliefnum, en þau eru afhent Efnamóttökunni hf. Um er að ræða rafgeyma og málningu og olíumengaðan úrgang sem ekki fer í safnþró á lóð.

Úrgangsolía fellur undir flokkinn spilliefni. Öll úrgangsolíuefni fara í safnþró og hefur fyrirtækið Hreinsitækni séð um losun úr þrónni og úr olíuskiljum. Um er að ræða blöndu af olíusora og vatni.

Asfaltúrgangur safnast saman í svokallaðar lekabyttur, sem eru á nokkrum stöðum, undir asfaltþælum og -krönum. Þeim er safnað saman yfir ákveðið tímabil og þær losaðar eins og unnt er, en alltaf er eitthvað fast efni eftir á hliðum og botni ílátanna. Farið er með lekabyttunum á Efnamóttökuna.

Úrgangur:

Svolítið féll til af brotajárni, grófum úrgangi, blönduðum úrgangi, timbri og pappír árið 2011. Það er allt vegið og mælt af þeim aðilum sem annast losunina.

Úrkast frá Malbikunarstöð:

Við framleiðslu malbiks þarf í einstökum tilfellum að losa steinefni úr framleiðslustöðinni af ýmsum orsökum. Samsetningin er misjöfn bæði hvað varðar kornastærðir og uppruna steinefnanna. Ávallt er reynt að nýta efnið í framleiðsluna á nýjan leik, ef þess er nokkur kostur, en það er algjör undantekning að asfalt eða malbik leynist saman við efnið. Efnið kallast *úrkast* og er eftirsótt fyllingarefni á höfuðborgarsvæðinu. Allt úrkast sem fer út af svæðinu er vigtað og er það sú tala sem gefin er upp í skýrslunni.

Úrkast frá Grjótmulningsstöð:

Við mölun steinefna fellur til efni á ýmsum stöðum í framleiðslurásinni, sem uppfyllir ekki kröfur sem gerðar eru til framleiðslunnar. Einkum er það fínefni sem límist við færribönd og er skafið af böndunum, eða losnar af eðlilegum ástæðum. Unnið er að því að finna markað fyrir þetta efni, sem er mjög fínefnaríkt sem fyrr segir. Kallast það *úrkast* og er einkum notað sem fyllingarefni á höfuðborgarsvæðinu. Allt úrkast sem fer út af svæðinu er vigtað og er það sú tala sem gefin er upp í skýrslunni.